

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Col·legi professional sobre la publicació de dades personals dels col·legiats al tauler d'anuncis i al Butlletí Oficial de la Província

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit emès per un Col·legi professional sobre la publicació de dades personals dels col·legiats al tauler d'anuncis i al Butlletí Oficial de la Província i la seva adequació a la normativa de protecció de dades.

Analitzada la consulta, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

Els Estatuts del Col·legi professional, (...) preveuen, entre d'altres qüestions, que l'incompliment reiterat de l'obligació de pagament de les quotes ordinàries i extraordinàries o de les sancions econòmiques imposades per part dels seus col·legiats comportarà la baixa forçosa del Col·legi professional i, per tant, la pèrdua de la seva condició de col·legiat (article 54.1.f).

Per tal de fer efectiva aquesta baixa forçosa s'estableix, tot seguit, que, prèviament a l'adopció de l'acord de baixa, s'ha d'instruir un expedient sumari, que comportarà un requeriment escrit a l'afectat per a que, dins del termini fixat, es posi al corrent dels descoberts. Si passat aquest termini no se satisfan els deutes contrets, s'adoptarà l'acord de baixa, que s'haurà de notificar de manera expressa a l'interessat (article 54.3).

En aquest sentit, el Col·legi professional manifesta, en el seu escrit de consulta, que sovint aquestes notificacions són retornades, de tal manera que és impossible comunicar als afectats l'acord de baixa forçosa adoptat.

Per aquest motiu, planteja a aquesta Autoritat si és possible emprar el tauler d'anuncis de la seu del Col·legi professional com a mitjà de notificació i, alhora, si és possible publicar també les notificacions i les resolucions de l'expedient de baixa col·legial al Butlletí Oficial de la Província, fent-hi constar el fet de l'impagament, les dades dels expedientats i el número de col·legiat.

L'anàlisi d'aquestes qüestions s'efectua en els apartats següents d'aquest dictamen.

III

D'entrada, cal tenir en compte que, des de la perspectiva del dret a la protecció de dades de caràcter personal, qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat constitueix una cessió o comunicació de dades (article 3.i) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD)).

En la mesura que, en el cas examinat, la publicació de dades personals en el tauler d'anuncis de la seu del Col·legi professional, així com en el Butlletí Oficial de la Província (BOP), per tal de notificar l'acord de baixa forçosa col·legial, comporta la revelació de dades dels col·legiats a terceres persones, aquesta publicació tindrà

consideració de comunicació o cessió de dades i, com a tal, s'haurà d'efectuar de conformitat amb el règim previst, amb caràcter general, per a les comunicacions de dades a l'article 11 de la LOPD.

Segons aquest article les dades objecte de tractament *“només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat”* (apartat 1). Aquesta regla general troba però determinades excepcions, entre les quals cal destacar, la possibilitat que la comunicació estigui autoritzada en una llei o norma amb rang de llei (apartat 2.a).

En aquest cas, tractant-se de la notificació de resolucions i atès que, de conformitat amb la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals (en endavant, Llei 7/2006), els Col·legis professionals, en la seva condició de corporacions de dret públic i en l'àmbit de les seves funcions públiques, actuen d'acord amb el dret administratiu i exerceixen les potestats inherents a l'Administració pública (article 66). Atès que l'ordenació i el control de l'activitat professional constitueix una funció pública del Col·legi professional (article 39), caldrà examinar les previsions que, en aquest sentit, s'estableixen en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i de procediment administratiu comú (LRJPAC).

En concret, l'article 58 de la LRJPAC, relatiu a la notificació de resolucions i actes administratius, estableix que *“s'han de notificar als interessats les resolucions i els actes administratius que afectin els seus drets i interessos, en els termes que preveu l'article següent”* (apartat 1).

Tot seguit afegeix que *“qualsevol notificació s'ha de tramitar dins del termini de deu dies a partir de la data en què l'acte s'hagi dictat, i ha de contenir el text íntegre de la resolució, amb indicació de si és definitiu o no en la via administrativa, l'expressió dels recursos que siguin procedents, l'òrgan davant el qual s'han de presentar i el termini per a interposar-los, sens perjudici que els interessats en puguin exercir, si s'escau, qualsevol altre que estimin procedent”* (apartat 2).

Cal tenir present que aquest article fa referència a aquells supòsits en què la notificació, consistent en el lliurament del text íntegre de la resolució, pot efectuar-se directament a la persona afectada o bé a una altra en representació d'aquesta, de tal manera que sempre es garanteix la confidencialitat de la informació personal que s'hi conté, però no així a aquells altres supòsits que, com en el cas que ara s'examina, no s'ha pogut efectuar aquesta notificació personal.

En aquests darrers casos i per tal de garantir el dret a la legítima defensa de les persones interessades, la LRJPAC estableix altres mecanismes per dur a terme la notificació a la persona interessada. En concret, a l'article 59.5 es preveu que *“quan els interessats en un procediment siguin desconeguts, s'ignori el lloc de la notificació o el mitjà a què es refereix el punt 1 d'aquest article, o bé quan, intentada la notificació, no s'hagi pogut efectuar, la notificació s'ha de fer per mitjà d'anuncis al tauler d'edictes de l'ajuntament en el seu últim domicili, en el Butlletí Oficial de l'Estat, de la comunitat autònoma o de la província, segons quina sigui l'Administració de la qual procedeixi l'acte que s'ha de notificar, i l'àmbit territorial de l'òrgan que l'hagi dictat”*.

D'acord amb aquest precepte, per tant, el Col·legi professional estaria habilitat legalment per poder realitzar les notificacions de les resolucions adoptades que no s'han pogut efectuar personalment als seus col·legiats per mitjà de la publicació d'un anunci en el BOP, sense que en aquest cas sigui necessari comptar amb el seu consentiment (article 11.2.a) LOPD).

Pel que fa, no obstant, a la possibilitat d'emprar també el tauler d'anuncis de la seu del Col·legi professional amb aquesta mateixa finalitat, cal tenir en compte que aquest

precepte de la LRJPAC només fa referència a la publicació d'anuncis en el tauler d'edictes de l'ajuntament en el darrer domicili de l'afectat.

Ara bé, atès que, d'acord amb la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, la publicació de l'acte a la seu electrònica i en el diari o butlletí oficial corresponent substitueix la notificació que s'hagi de practicar per mitjà d'anuncis en el tauler d'edictes de l'ajuntament de l'últim domicili (article 58.4.a), es podria admetre la utilització del tauler electrònic d'anuncis de la seu del Col·legi professional com a mitjà de notificació de les resolucions adoptades.

D'altra banda, admesa l'existència d'habilitació en aquest cas per poder realitzar la notificació mitjançant la publicació d'un anunci en el BOP, en la mesura que aquest butlletí oficial té consideració de fonts d'accés públic i, per tant, pot ser consultat per qualsevol persona (article 3.j) LOPD), es pot admetre també l'existència d'habilitació per poder utilitzar el tauler d'anuncis del Col·legi professional, sempre que la informació personal que s'hi publiqui coincideixi amb la de l'anunci realitzat en el BOP i la finalitat per la qual es faci servir sigui notificar les resolucions adoptades a les persones interessades.

En qualsevol cas, recordar que, per aplicació del principi de proporcionalitat (article 4 LOPD), cal limitar temporalment la difusió de la informació personal al període necessari per assolir la finalitat que justifica la publicació de les dades.

IV

Arribats a aquest punt, convé assenyalar que la publicació de dades ha de realitzar-se, en qualsevol cas, de conformitat amb la resta de principis establerts a la legislació de protecció de dades i, particularment, amb el principi de qualitat de les dades (article 4.1 LOPD).

L'aplicació d'aquest principi resulta especialment rellevant en aquest cas, atès que aquest mecanisme de notificació (anunci al BOP i, en el seu cas, al tauler electrònic) comporta, des del punt de vista de la protecció de dades, una afectació molt més directa sobre el dret a la privacitat de les persones, atès que, com s'ha esmentat, la informació que es conté en els diaris i butlletins oficials pot ser consultada per qualsevol persona (article 3.j) de la LOPD) i pot ser fàcilment objecte d'indexació pels motors de cerca. Per aquest motiu, és necessari que la publicació es dugui a terme sempre de la forma més respectuosa amb el dret fonamental a la protecció de dades personals.

D'acord, doncs, amb aquest principi de qualitat de les dades (article 4.1 LOPD), en l'anunci publicat en el BOP per part del Col·legi professional només es podran fer constar aquelles dades personals dels afectats que siguin adequades, pertinents i no excessives per donar compliment a la finalitat perseguida amb la publicació. Segons manifestacions del mateix Col·legi professional, la intenció en aquest cas és publicar el fet de l'impagament, les dades dels expedientats (s'entén que es refereix a les dades identificatives) i el número de col·legiat.

En aquest sentit, caldrà tenir en compte allò disposat en l'article 61 LRJPAC, segons el qual *"si l'òrgan competent aprecia que la notificació per mitjà d'anuncis o la publicació d'un acte lesiona drets o interessos legítims, s'ha de limitar a publicar en el diari oficial que correspongui una indicació sumària del contingut de l'acte i del lloc on les persones interessades poden comparèixer, en el termini que s'estableixi, per a conèixer el contingut íntegre de l'acte esmentat i perquè quedi constància d'aquest coneixement."*

En el cas com l'examinat és clar que la publicació d'informació que fa referència a persones físiques comporta sempre una limitació del dret a la protecció de dades

personals d'aquestes persones. Per aquest motiu, es considera que si la finalitat de la publicació es pot assolir igualment aplicant aquest mecanisme de l'article 61 de la LRJPAC, caldrà emprar-lo necessàriament.

Així, l'anunci que es publiqui en el BOP per poder notificar als col·legiats l'acord de baixa forçosa del Col·legi professional haurà de limitar-se a incloure la informació esmentada en l'article 61 de la LRJPAC, això és, la indicació succinta del contingut de l'acte, el lloc on les persones interessades poden comparèixer per tenir constància del contingut íntegre de l'acte i deixar constància de que n'han tingut coneixement, i el termini en què poden comparèixer, junt amb les dades identificatives dels afectats, però no així el fet de l'impagament, en ser aquelles les dades estrictament necessàries per aconseguir la finalitat de la publicació, que no és altra que les persones afectades puguin assabentar-se de l'existència d'un acte administratiu (l'acord de baixa) que els ha de ser notificat.

Pel que fa a la publicació d'un anunci en el tauler de la seu del Col·legi professional amb la mateixa finalitat, aquest haurà d'incloure aquestes mateixes dades, per tal de considerar la seva publicació conforme amb la legislació de protecció de dades.

V

En l'escrit de consulta es planteja també la possibilitat de que el Col·legi professional utilitzi el BOP com a mitjà per donar difusió a les resolucions de l'expedient de baixa col·legial, és a dir, al contingut íntegre d'aquesta resolució, un cop acordada la baixa.

Seguint el plantejament exposat en l'apartat anterior, en tractar-se d'una revelació de dades personals efectuada a terceres persones diferents dels afectats i davant la manca de consentiment d'aquests, caldrà examinar si, en aquest cas, la normativa vigent habilita al Col·legi professional per dur a terme aquesta publicació de dades (article 11.2.a) LOPD).

D'acord amb la Llei 7/2006, l'exercici de la funció disciplinària és una funció pública dels col·legis professionals (articles 15.3 i 39.c), que pot comportar tant l'aplicació del règim sancionador per a les professions titulades (Títol III) com el règim disciplinari per incompliment dels deures col·legials (article. 48).

Un d'aquests deures col·legials, d'acord amb allò establert als Estatuts del Col·legi professional, és l'obligació de satisfer les càrregues col·legials que inclouen les quotes d'incorporació, les de percepció periòdica o les de caràcter extraordinari (articles 9 i 59.a). El seu incompliment es considera una infracció col·legial molt greu (article 76.1.a) i pot donar lloc a la imposició de la sanció consistent en l'expulsió col·legial (article 80.5).

Pel que fa, en concret, a la publicitat d'aquesta sanció i a manca de previsió al respecte en la Llei 7/2006, caldrà tenir en compte allò disposat a l'article 10.4 de la *Ley 2/1974, de 13 de febrero, de Colegios Profesionales* (Llei 2/1974). Aquest precepte, relatiu a la finestra única, disposa que *“los Colegios profesionales de ámbito territorial facilitarán a los Consejos Generales o Superiores, y en su caso a los Consejos Autonómicos de Colegios, la información concerniente a las altas, bajas y cualesquiera otras modificaciones que afecten a los Registros de colegiados y de sociedades profesionales, para su conocimiento y anotación en los Registros centrales de colegiados y de sociedades profesionales de aquéllos”*.

Per la seva part, l'article 98 dels Estatuts col·legials, que de fet recull la previsió feta a l'article 99 de la Normativa de l'Advocacia Catalana, publicada al DOGC núm. 5354, de 6 d'abril de 2009, estableix, en aquest mateix sentit, que *“les sancions disciplinàries que impliquin inhabilitació professional tindran efecte en l'àmbit de tots els col·legis d'advocats de l'Estat Espanyol, i amb aquesta finalitat hauran de ser comunicades al Consell General de l'Advocacia per què en doni trasllat als altres col·legis i als òrgans*

judicials” (apartat 1), afegint, tot seguit, que “*es garanteix la publicitat de les sancions en els termes que la legislació d’aplicació preveu*” (apartat 2).

Així, d’acord amb aquests preceptes, existeix habilitació per a la comunicació de la sanció (tot i que no així de la resolució) al Consell General de l’Advocacia perquè en doni trasllat als altres col·legis professionals i als òrgans judicials. Aquestes comunicacions de dades trobarien cobertura també, respectivament, a l’article 21 de la LOPD (en la mesura que la comunicació a la resta de col·legis professionals o al Consell es duu a terme per a l’exercici de la mateixa competència pública, això és, el control de l’exercici de la professió) i a l’article 11.2.d) de la LOPD (que preveu, entre d’altres, la comunicació de dades a jutges i tribunals).

Pel que fa a la previsió dels articles 98.2 dels Estatuts i 99.2 de la Normativa de l’Advocacia Catalana, la remissió que es fa a la legislació d’aplicació per establir els termes en què es pot donar publicitat a les sancions cal entendre-la feta, com s’ha esmentat abans, a una norma amb rang de llei.

Atès que, en aquest cas, tant la Llei 7/2006 com la Llei 2/1974 no preveuen la publicitat de les sancions i atesa la naturalesa pública de la potestat disciplinària atribuïda al Col·legi professional, caldria fer referència de nou a la LRJPAC però, un cop examinada, cal concloure que aquesta llei tampoc preveu la publicació de les sancions imposades. És més, l’article 37, relatiu al règim general d’accés a arxius i registres, exclou expressament l’accés dels ciutadans respecte els expedients de caràcter sancionador o disciplinari, tot i l’acreditació per part d’aquests d’un interès legítim i directe (apartat 3).

Per tant, en aquest cas, no existeix habilitació expressa per poder donar publicitat a la resolució sancionadora.

Ara bé, si es té en compte l’objecte de la sanció prevista, que no és altra que l’expulsió col·legial (articles 48.4 de la Llei 7/2006 i 80.5 dels Estatuts col·legials), i les funcions que té atribuïdes el Col·legi professional, es pot admetre que la seva execució requereix un coneixement per part de tots els ciutadans de la situació que es deriva amb la seva imposició.

En aquest punt, convé fer referència a l’article 10.2.a) de la Llei 2/1974. Segons aquest precepte els col·legis professionals, per mitjà de la finestreta única i per tal de garantir la millor defensa dels drets dels consumidors i usuaris, permetran l’accés al Registre de col·legiats, que haurà d’estar permanentment actualitzat, en què constaran, com a mínim, les dades relatives al nom i cognom dels professionals col·legiats, al número de col·legiat, als títols oficials que posseeixin, al domicili professional i a la situació d’habilitació professional.

D’acord amb aquest precepte, per tant, hi ha la possibilitat de que el Col·legi professional, per mitjà de la seva pàgina web, pugui informar en tot moment de si un determinat col·legiat està habilitat o no per a l’exercici de la seva professió (situació d’habilitació professional), sense haver de fer públic el motiu concret de la manca d’habilitació quan aquesta tingui lloc (com ara, una sanció disciplinària ferma).

És a dir, en el cas examinat, el Col·legi professional pot permetre l’accés al Registre de col·legiats, per mitjà de la seva pàgina web, i informar que un determinat col·legiat no està habilitat per exercir la seva professió sense indicar però que ha estat sancionat amb l’expulsió col·legial per impagament reiterat de les quotes col·legials.

D’altra banda, quan s’imposa la sanció d’expulsió col·legial, el Col·legi professional pot simplement reflectir aquesta circumstància excloent el col·legiat afectat de la seva llista de professionals mentre durin els efectes d’aquesta sanció. Cal recordar que aquestes llistes de professionals tenen la consideració de font d’accés públic (article 3.j) LOPD) quan contenen únicament les dades de nom, títol, professió, activitat, grau acadèmic,

adreça professional i la indicació de la seva pertinença al grup –que pot incloure el número de col·legiat, la data d'incorporació i la situació d'exercici professional- (7.c) RLOPD), poden ser consultades per qualsevol persona i és la pròpia LOPD la que permet la comunicació de les dades en elles incloses sense necessitat de consentiment dels afectats (article 11.2.b).

En qualsevol d'aquests dos casos, atesa la manca d'habilitació legal per publicar la resolució amb la sanció imposada, s'aconsegueix que l'execució de la sanció desplegui els seus efectes permetent al Col·legi professional el control de l'exercici de la professió i, alhora, respectar el dret fonamental dels col·legiats a que les seves dades personals només siguin difoses, sense el seu consentiment, en els casos legalment previstos.

Així mateix, amb aquestes actuacions es donaria compliment al principi de qualitat de les dades, que exigeix que les dades personals siguin exactes i posades al dia de manera que responguin a la situació actual de la persona afectada (article 4.3 LOPD).

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

La publicació de dades personals en el Butlletí Oficial de la Província quan el Col·legi professional no hagi pogut efectuar la notificació personal de l'acord de baixa forçosa per incompliment reiterat del pagament de les quotes col·legials a les persones afectades constitueix una cessió de dades que troba habilitació a l'article 59.5 de la LRJPAC.

Així mateix, la publicació de dades personals en el tauler d'anuncis amb aquesta mateixa finalitat constitueix una cessió de dades que, en la mesura que tingui lloc en el tauler de la seu electrònica del Col·legi professional, pot trobar habilitació a l'article 58.4.a) de la Llei 26/2010.

Per aplicació del principi de qualitat de les dades (article 4.1 LOPD), la publicació del fet de l'impagament de les quotes, junt amb les dades identificatives de la persona afectada, pot resultar desproporcionada, en tractar-se d'una dada innecessària per assolir la finalitat de la publicació.

D'altra banda, l'article 10.2.a) de la Llei 2/1974 habilitaria al Col·legi professional perquè, per mitjà de la seva finestreta única, informi en tot moment sobre si un determinat col·legiat està habilitat o no per a l'exercici de la seva professió, sense indicar però el motiu concret de la manca d'habilitació quan aquesta tingui lloc.

Barcelona, 12 de març de 2012